

ZALECENIE KOMISJI**z dnia 18 czerwca 2019 r.****w sprawie projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w Grecji obejmującego lata 2021–2030**

(2019/C 297/08)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchycenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują każde państwo członkowskie do przedłożenia Komisji projektu swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, obejmującego okres od 2021 r. do 2030 r., zgodnie z art. 3 ust. 1 oraz załącznikiem I do tego rozporządzenia. Pierwsze projekty zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu miały zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (2) Grecja przedłożyła projekt zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w dniu 25 stycznia 2019 r. Przedłożenie tego projektu planu stanowi podstawę i pierwszy etap procedury iteracyjnej z udziałem Komisji i państw członkowskich, służącej finalizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, a następnie ich wdrażaniu.
- (3) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują Komisję do przeprowadzenia oceny projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Komisja dokonała kompleksowej oceny greckiego projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniając istotne elementy rozporządzenia (UE) 2018/1999. Ocena ta⁽²⁾ jest publikowana wraz z niniejszym zaleceniem. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie.
- (4) Zalecenia Komisji mogą dotyczyć w szczególności: (i) poziomu ambicji założeń, celów i wkładów służących zbiorczemu osiągnięciu celów unii energetycznej, a zwłaszcza celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz poziomu elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych, który państwa członkowskie zamierzają osiągnąć w 2030 r.; (ii) polityk i środków odnoszących się do celów na szczeblu państw członkowskich i Unii oraz innych polityk i środków o potencjalnym znaczeniu transgranicznym; (iii) wszelkich dodatkowych polityk i środków, które mogą być wymagane w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu; (iv) interakcji między istniejącymi i planowanymi politykami i środkami zapisanymi w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz spójności tych polityk i środków, w ramach jednego wymiaru i między poszczególnymi wymiarami unii energetycznej.
- (5) Opracowując swoje zalecenia, Komisja uwzględniła, z jednej strony, potrzebę zsumowania określonych, ujętych ilościowo planowanych wkładów wszystkich państw członkowskich, by ocenić poziom ambicji na szczeblu Unii, a z drugiej strony to, że państwo członkowskie musi mieć wystarczająco dużo czasu na należyte rozważenie zaleceń Komisji przed finalizacją zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.
- (6) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji państw członkowskich w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych zostały opracowane według wzoru podanego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, opartego na obiektywnych kryteriach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 261.

- (7) Jeśli chodzi o efektywność energetyczną, zalecenia Komisji opierają się na ocenie poziomu ambicji na szczeblu krajowym, przedstawionego w projekcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w porównaniu ze zbiorowym poziomem wysiłków koniecznych do osiągnięcia celów Unii, uwzględniając, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące szczególnych okoliczności krajowych. Ostateczne wkłady krajowe w dziedzinie efektywności energetycznej powinny odzwierciedlać potencjał oszczędności energii racjonalnych pod względem kosztów oraz powinny zostać wsparte solidną długoterminową strategią na rzecz renowacji budynków oraz środkami służącymi realizacji obowiązku oszczędności energii wynikającego z art. 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁽³⁾. Państwa członkowskie powinny również wykazać, że należycie uwzględniły zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wyjaśniając w szczególności, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczyni się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.
- (8) Rozporządzenie w sprawie zarządzania wymaga od państw członkowskich przedstawienia ogólnego przeglądu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów określonych w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, a także ogólnej oceny źródeł tych inwestycji. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu powinny zapewnić przejrzystość i przewidywalność polityk i środków krajowych w celu zagwarantowania pewności inwestycji.
- (9) Jednocześnie, w ramach cyklu europejskiego semestru na lata 2018–2019, Komisja położyła silny nacisk na potrzeby inwestycyjne państw członkowskich w zakresie energii i klimatu. Znalazło to odzwierciedlenie w sprawozdaniu krajowym na 2019 r. dotyczącym Grecji⁽⁴⁾ oraz w zaleceniu Komisji dotyczącym zalecenia Rady dla Grecji⁽⁵⁾ w ramach procesu europejskiego semestru. Komisja uwzględniła najnowsze ustalenia i zalecenia wynikające z europejskiego semestru w swojej ocenie projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Zalecenia Komisji uzupełniają najbardziej aktualne zalecenia dla poszczególnych państw wydawane w ramach europejskiego semestru. W swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie powinny również zapewnić uwzględnienie najnowszych zaleceń dla poszczególnych państw, wydanych w ramach europejskiego semestru.
- (10) Przepisy rozporządzenia w sprawie zarządzania zobowiązują ponadto wszystkie państwa członkowskie do należytego uwzględnienia wszelkich zaleceń Komisji dotyczących projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, które mają zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2019 r., a jeżeli dane państwo członkowskie nie uwzględni zalecenia lub jego istotnej części, powinno ono przedstawić swoje uzasadnienie i podać je do wiadomości publicznej.
- (11) W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny przekazywać – w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach w późniejszych latach – te same dane, które przekazują do Eurostatu lub do Europejskiej Agencji Środowiska. Zastosowanie tego samego źródła oraz, w miarę dostępności, statystyk europejskich jest również niezbędne do obliczenia poziomu bazowego na potrzeby modelowania i prognoz. Zastosowanie statystyk europejskich umożliwi lepszą porównywalność danych i prognoz wykorzystywanych w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu.
- (12) Wszystkie elementy załącznika I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 należy uwzględnić w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W tym kontekście należy dokonać oceny makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków oraz, w możliwym zakresie, ich wpływu na zdrowie, środowisko, zatrudnienie i kształcenie, umiejętności oraz społeczeństwo. Należy zapewnić udział społeczeństwa i innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Te i inne elementy zostały szczegółowo opisane w dokumencie roboczym służb Komisji publikowanym wraz z niniejszym zaleceniem⁽⁶⁾.
- (13) W ostatecznym planie Grecja powinna oprzeć się na pozytywnych powiązaniach między planowanymi politykami i środkami wskazanymi w projekcie planu, a także dogłębniej przeanalizować bardziej problematyczne powiązania programowe. Jedno z takich powiązań stanowią synergie w ramach wymiaru obniżenia emisyjności, np. wpływ planowanych polityk w dziedzinie bioenergii na emisje rozliczane i pochłaniane w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem. Inne powiązanie to synergie między wymiarami obniżenia emisyjności, bezpieczeństwa energetycznego i rynku wewnętrznego z uwzględnieniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, np. poprzez wyjaśnienie, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczynia się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej oraz bezpieczeństwa dostaw energii. Kwestię efektywności energetycznej można by również rozważyć pod kątem złagodzenia ubóstwa energetycznego. Założenia w ramach wymiaru badań naukowych, innowacji i konkurencyjności muszą wspierać planowane działania na rzecz innych wymiarów unii energetycznej.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ SWD(2019) 1007 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 508 final z dnia 5 czerwca 2019 r.

⁽⁶⁾ SWD(2019) 261.

- (14) W kontekście ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu korzystne byłoby również uwzględnienie sektora technologii niskoemisyjnych, w tym środków na dekarbonizację energochłonnych i wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu oraz przedstawienie bardziej kompleksowej analizy obecnej sytuacji tego sektora na rynku światowym, z wypukleniem obszarów siły konkurencyjnej i potencjalnych wyzwań. Mógłby on również zyskać dzięki dopracowaniu kwestii ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wynikającego z działań związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym.
- (15) Zalecenia Komisji dla Grecji opierają się na ocenie opracowanego przez Grecję projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, publikowanego wraz z niniejszym zaleceniem (?),

NINIEJSZYM ZALECA, ABY GRECJA PODJĘŁA NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

1. Umożliwienie terminowego i racjonalnego pod względem kosztów osiągnięcia przez Grecję 31 % wkładu w realizację celu UE w zakresie energii odnawialnej na 2030 r., poprzez włączenie do ostatecznego planu, między innymi, orientacyjnej trajektorii osiągania wszystkich punktów odniesienia wynikających z art. 4 lit. a) ppkt 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, oraz wskazanie szczegółowych i wymiernych polityk i środków, zgodnych z obowiązkami określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001. Pogodzenie założeń przedstawionych w projekcie planu w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia z orientacyjnym celem zawartym w art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz celem dotyczącym transportu zgodnie z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001.
2. Znaczące zwiększenie ambicji odnośnie do ograniczenia zużycia energii zarówno końcowej, jak i pierwotnej, mając na uwadze potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r., oraz wsparcie tych wysiłków za pomocą polityk i środków, które przyniosłyby dodatkowe oszczędności energii do 2030 r. Sprecyzowanie harmonogramu przyjęcia i realizacji polityk, które mają być wprowadzone od 2020 r., zwłaszcza w odniesieniu do nowych instrumentów. Środki przewidziane w celu osiągnięcia zakładanych łącznych oszczędności powinny być zaplanowane na odpowiednią skalę.
3. Określenie środków wspierających realizację założeń dotyczących bezpieczeństwa energetycznego odnośnie do dywersyfikacji i zmniejszenia zależności energetycznej, w tym środków zapewniających elastyczność, w szczególności w odniesieniu do gazu ziemnego. Ujęcie oceny sposobu, w jaki projekty infrastrukturalne i współpraca regionalna przyczyniają się do osiągnięcia celów w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, przy jednoczesnym wykorzystaniu współpracy regionalnej i elastyczności w celu skorzystania z możliwości, jakie stwarza redukcja emisji gazów cieplarnianych dla modernizacji gospodarki Grecji.
4. Uwzględnienie przyszłościowych założeń i celów dotyczących integracji rynku, w szczególności środków służących zwiększeniu konkurencji na rynku detalicznym i hurtowym, zgodnie z zobowiązaniem podjętym w ramach programu Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS), zakładającym redukcję do 2020 r. udziałów podmiotu zasiedlonego w rynkach detalicznych i hurtowym poniżej 50 %. Wdrożenie modelu docelowego dla energii elektrycznej i łączenia rynków z krajami sąsiadującymi, w oparciu o harmonogramy uzgodnione w ramach mechanizmu nadzoru po zakończeniu programu.
5. Dalsza kwantyfikacja krajowych założeń i celów dotyczących finansowania badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, w szczególności w związku z unią energetyczną, które mają być realizowane od chwili obecnej do 2030 r., tak aby można je było łatwo zmierzyć i dostosować pod kątem wsparcia realizacji celów w innych wymiarach zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Oparcie tych założeń na konkretnych i odpowiednich politykach i środkach, z uwzględnieniem tych, które mają zostać opracowane we współpracy z innymi państwami członkowskimi, takich jak strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych.
6. Zintensyfikowanie dobrze już funkcjonujących uzgodnień w zakresie współpracy regionalnej z Bułgarią i Cyprzem oraz z krajami uczestniczącymi w inicjatywie dotyczącej połączeń energetycznych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC). Zacieśnienie współpracy – w kontekście inicjatywy „Czysta energia dla wysp w UE” – z państwami członkowskimi i regionami wyspiarskimi stojącymi w obliczu podobnych wyzwań i możliwości związanych z kwestiami geograficznymi, klimatycznymi i infrastrukturalnymi w procesie transformacji energetycznej. Zbadanie transgranicznego potencjału i makroregionalnych aspektów skoordynowanej polityki w dziedzinie energii i klimatu, zwłaszcza dla regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, w celu zmniejszenia śladu węglowego w regionie i wdrożenia podejścia ekosystemowego. Wymiana regionalna mogłaby koncentrować się na wewnętrznym rynku energii i obszarach bezpieczeństwa energetycznego ze względu na zmiany w systemach elektroenergetycznych uwzględniające większy udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, co zwiększy import i eksport energii elektrycznej oraz potrzebę elastyczności systemu. Wykorzystanie ponadto współpracy dwustronnej i elastyczności w celu skorzystania z możliwości, jakie stwarza redukcja emisji gazów cieplarnianych dla modernizacji gospodarki Grecji.

(?) SWD(2019) 261.

7. Przedstawienie wykazu wszystkich dotacji w dziedzinie energii, w tym w szczególności w zakresie paliw kopalnych, oraz podjętych działań, jak również planów stopniowego wycofywania tych dotacji.
8. Uzupelnienie analizy interakcji z polityką w zakresie jakości powietrza i emisji do powietrza o więcej informacji ilościowych, z uwzględnieniem przynajmniej wymaganych informacji na temat przewidywanych emisji zanieczyszczeń powietrza w ramach planowanych polityk i środków.
9. Lepsze uwzględnienie aspektów sprawiedliwej i uczciwej transformacji, w szczególności poprzez przedstawienie bardziej szczegółowych informacji na temat wpływu planowanych założeń, a także polityk i środków, na społeczeństwo, zatrudnienie, umiejętności i szkolenia. Przedstawienie bardziej szczegółowych informacji na temat projektów wspierających sprawiedliwą i uczciwą transformację, z określeniem formy wsparcia i skutków tych inicjatyw, z uwzględnieniem również powiązań z kwestią transformacji regionów górniczych, wysokoemisyjnych i przemysłowych. Dalsze rozwijanie podejścia do kwestii ubóstwa energetycznego zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 czerwca 2019 r.

W imieniu Komisji

Miguel ARIAS CAÑETE

Członek Komisji
